

Routekaart Protestantse Gemeente Haastrecht

Gereformeerde Kerk en Hervormde Gemeente Haastrecht

Versie juni 2024

Inhoud

Inhoud	1
Inleiding	2
Kerkenraad en plaatselijke regeling.....	3
Kerkrenmeesterlijk beheer	4
Eredienst.....	5
Pastoraat.....	6
Diaconaat.....	7
Vorming en toerusting.....	7
Jeugdwerk.....	8
Communicatie	9
Kerk in het dorp.....	9
Aanbevelingen.....	12

Inleiding

Onderweg naar één Gereformeerde Kerk en Hervormde Gemeente in Haastrecht hebben we het nieuwe beleidsplan de vrijere vorm gegeven van een 'routekaart'. Daarmee is bedoeld dat dit niet zozeer een beleidsplan is (een plan met concrete beleidsvoorstellen voor de komende jaren), maar een werkdocument dat de nadruk legt op het in kaart brengen van de stand van zaken en het schetsen van mogelijke wegen vooruit.

Dit plan heeft een indeling naar deelgebieden van het kerkelijk werk en leven. De uitwerking verschilt enigszins per deelgebied, maar telkens wordt de huidige situatie geschetst, worden (mogelijke) problemen, uitdagingen en kansen in kaart gebracht, en wordt besproken welke stappen we als gezamenlijke kerken moeten en kunnen zetten om op zorgvuldige wijze tot één Protestantse gemeente in Haastrecht te kunnen komen.

Waar mogelijk worden ook concrete aanbevelingen gedaan. Deze worden tot slot nog samengevat onder een bijlage 'Aanbevelingen'.

Kerkenraad en plaatselijke regeling

Kerkenraad

In de HK bestaat de kerkenraad uit 10 ambtsdragers. 1 Predikant, 3 ouderlingen, 2 ouderling-kerkrentmeesters en 2 diakenen. Sinds enkele jaren kent de HK ook 5 taakdragers die in de diensten de rol van ouderling of diaken vervullen, maar geen lid zijn van de kerkenraad. In de GK bestaat de kerkenraad uit 16 ambtsdragers, predikant, voorzitter en twee scriba's, 5 wijkouderlingen, 4 diakenen, 1 jeugdouderling en 2 ouderling-kerkrentmeesters.

De werkwijze van de kerkenraden, die inmiddels gezamenlijk vergaderen, komt grotendeels overeen en de organisatie van de kerkenraad vormt geen belemmering voor de totstandkoming van één PG Haastrecht.

In de overgangsfase naar één PG Haastrecht wordt vanaf januari gewerkt met een grote en kleine kerkenraad, om zo kerkenraadsleden te ontlasten en ook elders (taakgroepen, pastoraat) in te kunnen zetten.

De interne communicatie vanuit de kerkenraad richting vrijwilligers en richting de gemeente vraagt verdere aanscherping. Er daarbij soms te veel onnodig ad hoc geregeld, buiten de kerkenraad om, waardoor afspraken niet altijd duidelijk zijn. Interne publicatie van de kerkenraadsnotulen binnen enkele dagen na iedere vergadering zou hiervoor een goed hulpmiddel kunnen zijn. Deze dienen nu vooral ter voorbereiding van de volgende vergadering.

Plaatselijke regeling

De HK en GK hebben beide een plaatselijke regeling op schrift, die hier en daar verschillen. De grootste verschillen en uitdagingen betreffen de doop en het avondmaal. Levensverbintenissen anders dan een huwelijk van man en vrouw, kunnen in beide kerken als een verbond van liefde en trouw voor Gods aangezicht worden gezegend.

In de HK hoeven ouders geen belijdend lid of dooplid te zijn om kinderen te kunnen laten dopen, indien *“uit het doopgesprek blijkt dat ouders, die noch belijdend noch dooplid zijn, in alle oprechtheid voornemens zijn hun kind(eren) in de christelijke traditie op te voeden kunnen ook zij de doopvragen beantwoorden.”* De kerkorde van de PKN is op dit punt niet helemaal duidelijk, maar lijkt er vanuit te gaan dat in ieder geval één van de doopouders zelf gedoopt is (wat in de praktijk in onze gemeente ook eigenlijk altijd zo is). Het kan daarom verstandig zijn om deze voorwaarde ook op te nemen in de plaatselijke regeling. In de plaatselijke regeling van de GK ontbreekt juist een regeling voor de doop van kinderen waarvan alleen één ouder zelf gedoopt is. In de praktijk zit er geen verschil in de toelating tot de doop, maar op termijn is het goed de plaatselijke regelingen nog een keer kerkordelijk te toetsen.

Sinds 2023 hanteren zowel de HK als de GK een ‘open nodiging’, iedereen mag deelnemen, ook de kinderen.

Het beroepingswerk verliep tot op heden volledig apart. In de laatste beroepingsprocedure van de HK is de predikant van de GK een keer aangeschoven om in een vroeg stadium kennis te maken. Wanneer de situatie zich voordoet dat vóór de totstandkoming van een PG Haastrecht één van de gemeenten een nieuwe predikant moet gaan beroepen, strekt het tot aanbeveling om hierin al de andere gemeente en kerkenraad actief te betrekken.

Kerkrentmeesterlijk beheer

Overeenkomsten

Vanwege de aard van het kerkrentmeesterlijk beheer, de zorg voor de materiële en financiële kant van het gemeentewerk, zijn er veel overeenkomsten. Het financieel beheer in beide gemeentes komt grotendeels overeen, kleine verschillen daargelaten (bijvoorbeeld inzage van de jaarrekening in de HK tegenover presentatie in de GK). De kerkrentmeesters hebben ook de toekomstbestendigheid van de kerk op het oog, ze willen een kerk overdragen aan de volgende generatie die vol te houden is, zonder financiële lasten die niet te dragen zijn.

Verschillen

Er zijn veel kleine verschillen in werkwijzen. De kerkrentmeesters zijn druk bezig met het gelijktrekken en stroomlijnen van veel zaken (van de verzekeringen en de brandblussers tot de presentatie van de jaarrekening en de samenstelling van de colleges).

Grotere verschillen concentreren zich rond de financiële uitgaven. Zo heeft de HK een aantal betaalde krachten in dienst, waar de GK uitsluitend met vrijwilligers werkt. Dit raakt kerkordelijk ook aan regelgeving met betrekking tot monumentale orgels, zoals het Van Dam orgel in de HK, en de eisen die gelden voor bevoegdheid van organisten (GR 9.II.5.1.c).

Ook wordt het onderhoud aan de gebouwen van de GK vrijwel geheel door gemeenteleden gedaan, in de HK worden vaker externe partijen ingehuurd. Deze verschillen hangen ook samen met de verschillende kerkgebouwen en de regels rond het monumentale hervormde kerkgebouw.

Probleem of mogelijke verrijking?

De kerkrentmeesters gaan voortvarend te werk in het gelijkschakelen van de werkwijzen, anticiperend op een toekomstige integratie. De verschillen in werkwijzen worden niet als een probleem ervaren door de kerkrentmeesters. De gezamenlijke vergaderingen vinden plaats in openheid en vertrouwen, er is ruimte voor eerlijk gesprek, er wordt van elkaar geleerd. De samenwerking wordt ervaren als een verrijking. Het algemeen belang wordt boven het eigenbelang van de twee gemeentes gesteld, zo geven de kerkrentmeesters aan.

Een concreet probleem waar de kerkrentmeesters tegenaan lopen is dat ook een aantal juridische zaken moeten worden gelijkgeschakeld, en dat er in beide gemeentes ook zaken aan het licht komen die eigenlijk niet goed geregeld zijn (bijvoorbeeld als het gaat om ambtelijke en tekenbevoegdheid). Er is externe begeleiding nodig om het proces kerkordelijk goed te laten verlopen.

Uitdagingen en mogelijkheden

De communicatie rond het kerkrentmeesterlijk beheer kan nog iets worden aangescherpt. De kerkrentmeesters en kerkenraad weten niet altijd van elkaar waar ze mee bezig zijn. Wederzijds kan de communicatie dus wat worden geïntensiveerd.

Een belangrijke uitdaging die nog niet inhoudelijk is geagendeerd in de gezamenlijke vergaderingen betreft de (kerk)gebouwen – vanwege de gevoeligheid hiervan, maar ook om niet op de zaken vooruit te lopen. Tegelijk liggen hier ook mogelijkheden die raken aan andere beleidspunten, zoals de aanwezigheid van de kerk in het dorp, het diaconaat en de invulling van de eredienst.

Begin 2024 is er een gezamenlijke taakgroep onder leiding van Jan Boer (Kerkvitaal) gevormd uit de kerkenraad, kerkrentmeesters en breder de gemeente (Project Team Gebouwen) om de verschillende mogelijkheden die er zijn met betrekking tot het vastgoed in kaart te brengen. Wat zijn de concrete keuzemogelijkheden, de implicaties, de kansen en beperkingen? Dit traject loopt inclusief uitwerking

door tot mei 2025, met eerder al waar nodig beslismomenten rond de voortgang van het traject door de kerkenraad.

Eredienst

Overeenkomsten

Er is veel dat ons verbindt als het aankomt op eredienst en liturgie. In de praktijk zijn er in onze erediensten meer overeenkomsten dan verschillen en komen opzet en invulling van de liturgie grotendeels overeen. Ook inhoudelijk zijn er veel raakpunten. In beide gemeenten heeft de Bijbel een centrale plek in de eredienst en in de preek. Ook wordt voor de lezingen 's ochtends vaak het leesrooster gevolgd, zij het met de nodige flexibiliteit.

Verschillen

Het grootste verschil met betrekking tot de eredienst is de wijze waarop het avondmaal wordt gevierd. De liturgische vorm is anders (tafelgebed en kring tegenover formulier en zittend aan tafel), deels hangt dat ook samen met het gebouw. Tegelijk moeten rondom het avondmaal de verschillen niet worden overdreven. De predikant neemt het voortouw in het verkennen van verschillende manieren van vieren.

In de HK wordt vaker gebruik gemaakt van beurtspraak, in het votum en groet, maar ook rond de gebeden. In het algemeen beweegt de liturgie in de HK zich in het oecumenisch-protestantse spoor. In de GK is wat meer variatie, soms oecumenisch-protestants, meestal klassiek-gereformeerd. De verschillen tussen deze twee liturgische sporen zijn in onze gemeenten vooral herkenbaar aan het begin van de dienst, van aanvang tot de Schriftlezingen.

Verder zijn er ook op het gebied van de kerkmuziek verschillen. Beide gemeenten putten voor het overgrote deel van de gezongen liederen uit het Liedboek. In de liedkeuze zit veel overlap, maar een enkel lied zal wel in de ene, maar minder vaak in de andere gemeente gezongen worden.

Er zijn accentverschillen in de prediking in beide gemeenten. Die hebben soms ook te maken met stijl en keuzes van de verschillende (gast)predikanten. Veel gemeenteleden uit beide kerken geven aan diversiteit en accentverschillen te waarderen bij de verschillende (gast)voorgangers.

Probleem of mogelijke verrijking?

Op de weg naar één protestantse gemeente zijn de meeste verschillen op het gebied van eredienst niet direct problematisch, vooral omdat het gaat om nuanceverschillen en om verschillen die elkaar niet in de weg zitten.

Uitdagingen en mogelijkheden

De vormgeving van de zondagse erediensten en overige vieringen biedt ook mogelijkheden tot vernieuwing. Voor de zondagochtend kan worden ingestoken op afwisseling van de twee bestaande vormen of het ontwikkelen van een nieuwe standaard orde van dienst die een middenweg zoekt.

Er bestaan ook verschillende vieringen naast de ochtenddiensten. In de GK betreft dit avonddiensten, waaronder de YouTube-diensten. In de HK worden in de middag vespers, Taizévieringen en gespreksdiensten georganiseerd. De middag- en avonddiensten bieden ruimte voor experiment en diversiteit. Er gebeurt al van alles, en er is ook ruimte voor nieuwe initiatieven, zeker ook wanneer deze uit het grondvlak van de gemeente komen. Het is belangrijk dat de kerkenraad hiervoor constructief beleid formuleert en goed communiceert met de gemeente. Er kan ook een slag worden

gemaakt door het aanbod van bijzondere diensten en de avonddiensten in de GK te integreren in één doorlopend avondprogramma.

Bijzondere ochtenddiensten (jeugd-, overstap-, school- en ZWEO-diensten) worden nu vaak per keer georganiseerd. Het zou goed zijn de organisatie van en communicatie rondom deze diensten meer te stroomlijnen.

In de GK is er geen permanente commissie eredienst, zoals die in de HK bestaat. Inmiddels heeft een brede gezamenlijke Taakgroep Eredienst nagedacht over de uitdagingen en kansen rond eredienst en liturgie. Verschillende voorstellen zijn ingebracht richting de kerkenraad, met als doel om tot een gezamenlijke liturgische praktijk te komen die voor alle gemeenteleden herkenbaar is en vertrouwd voelt, en om tegelijk de ruimte voor diversiteit in onze gemeenten te vergroten.

Vanaf januari 2025 worden alle diensten gezamenlijk gevierd.

Pastoraat

Overeenkomsten en verschillen

In beide gemeenten zijn het crisispastoraat en het pastoraat rond levensmomenten een taak van de predikanten, die daarin ondersteund worden door de pastoraal ouderlingen. Ook neemt het onderlinge pastoraat een belangrijke plaats in. Dit vindt voor een belangrijk deel plaats tussen gemeenteleden onderling, rond de diensten en rond bijeenkomsten als kringen, gemeenteavonden en ouderenmiddagen, en natuurlijk spontaan.

Er is daarnaast ook individueel bezoekpastoraat. In de HK spreekt men vaak van 'aandachtspastoraat' en in de GK van 'wijkpastoraat', maar dit komt op hetzelfde neer. In de GK is dit georganiseerd via de wijken en de wijkouderlingen, die ook huisbezoeken afleggen. In de HK is dit meer centraal georganiseerd via de bezogegroep, waarbij bezoekmedewerkers een eigen lijst gemeenteleden bezoeken die niet per se wijk gebonden zijn.

Uitdagingen en mogelijkheden

Er zijn niet direct problemen te verwachten rond (de organisatie van) het pastoraat op weg naar één Protestantse Gemeente. De organisatie is verschillend, maar tegelijk niet wezenlijk anders. Het is op dit moment raadzaam dat de betrokkenen bij het aandachtspastoraat/wijkpastoraat onder leiding van de predikanten nader kennis maken en ervaringen uitwisselen.

In de HK bestaat de wens om te zoeken naar nieuwe vormen van onderling pastoraat die ook mensen aan de rand van of buiten de kerk weten te bereiken. De pastoraal ouderling gaat de komende periode aan de slag met het opzetten van vormen van buurtpastoraat en zal daarbij ook samenwerking zoeken met de GK. De pastorale ouderlingen en de predikanten hebben sinds 2024 geregeld overleg.

Diaconaat

Doelstelling

“De diaconie zorgt voor wie tekort komt. Daarbij spelen twee diaconale kernwoorden een rol; gerechtigheid en barmhartigheid.” (Beleidsplan 2018-2022 GK)

“Diaconaat is de roeping van een christelijke gemeente om oog en oor te hebben voor mensen die vergeten, verdrukt worden of in de knel geraakt zijn. [...] Diaconaat is een taak van de hele gemeente waarbij het aan de diakenen is de gemeente bewust te maken van haar verantwoordelijkheden in deze.” (Beleidsplan 2017-2020 HK)

Samenwerking

De samenwerking tussen beide gemeenten op diaconaal gebied verloopt voorspoedig. De diaconieën vergaderen sinds medio 2022 gezamenlijk. Onder andere de ZWEO-diensten wordt al jarenlang gezamenlijk voorbereid. Ook de beide collecteroosters worden zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd, vooral als het gaat om SOW-diensten. De diaconie bekijkt welke taken die nu apart uitgevoerd worden, nog meer gezamenlijk opgepakt kunnen worden.

Financiën

Er zit een verschil in de financiële huishouding van beide diaconieën. De GK heeft structurele inkomsten vanuit vrijwillige bijdragen van gemeenteleden voor zowel de diaconie als ZWEO. De HK kent voor de diaconie geen vrijwillige bijdragen, daarentegen heeft de HK wel rentebaten die als baten binnen de diaconie worden verantwoord.

De samenwerking verloopt goed, er zijn geen inhoudelijke belemmeringen om tot één diaconie te komen. Formeel blijven de diaconieën om kerkordelijke redenen apart totdat er ook formeel één PG Haastrecht is. Hierdoor blijven ook de geldstromen tot die tijd gescheiden.

Aandachtspunten en ambities

De diaconie heeft de wens en de ambitie om de samenwerking met overheden en organisaties in de regio te verbeteren, zodat de diaconie in het dorp en in de regio effectiever financiële hulp kan bieden aan de naaste. Uitdaging hierbij is dat we als één diaconie willen opereren, maar formeel nog gescheiden zijn. De presentatie van de diaconie naar buiten vraagt daarom aandacht.

Daarnaast willen we ook de sociale activiteiten (zoals bijvoorbeeld de vrijwillige hulpdienst) graag uitbouwen en verdiepen en waardevolle initiatieven die al plaatsvinden verder uitbreiden.

Vorming en toerusting

Verschillen en overeenkomsten

Onder vorming en toerusting verstaan we alle activiteiten die gericht zijn op geloofsopbouw en geloofsverdieping. Dit kunnen leeractiviteiten zijn, maar ook meer sociale of specifiek spirituele activiteiten. Er gebeurt al een hoop, zo zijn er gesprekskringen, groeigroepen, incidentele gespreksavonden rond een thema, het middaggebed op woensdag, gemeenteavonden en activiteiten rond het jaarthema. Een deel van het jeugdwerk overlapt met vorming en toerusting (catechisatie, patat met de dominee, tienerdiensten).

De activiteiten worden in beide gemeenten bekend gemaakt en er sluiten vanuit beide gemeenten leden aan.

Probleem of mogelijke verrijking?

Belangrijk voor het geloofsleven is het elkaar ontmoeten. Kenmerkend voor beide gemeenten is de onderlinge betrokkenheid. Activiteiten buiten de kerkdiensten om zijn minder gebonden identiteit en veel gebeurt er al in gezamenlijkheid. Deze gemeenschappelijkheid wordt als een verrijking ervaren. De vorming en toerusting van onze gemeenten zou gebaat zijn bij verdere integratie en een spoedige afronding van het SOW-proces.

Uitdagingen en mogelijkheden

De aanwezige groepen, bijeenkomsten en gesprekken vormen een mooie en stabiele basis voor het vormings- en toerustingswerk binnen de toekomstige PG Haastrecht.

Er is een ruim aanbod aan reguliere groepen en bijeenkomsten. Uitbreiding van de activiteiten zien we met name in incidentele en projectmatige activiteiten (kerstwandeling, levende adventskalender). Er is in het seizoen 2022-2023 meer gedaan met het jaarthema. Dit is goed bevallen en het is wenselijk om dit ook komende jaren vorm te geven, wellicht ook gesteund door een vaste jaarthema commissie zoals deze in veel PKN-gemeentes ook bestaat. Dit geeft richting en samenhang in het programma en biedt ook kansen als kerk in het dorp. Juist ook het incidentele karakter van veel aan het jaarthema gekoppelde activiteiten wordt positief gewaardeerd en deze activiteiten worden als laagdrempelig ervaren (je kan gewoon één keer aanschuiven).

Een uitdaging is de afgenomen draagkracht voor activiteiten. Het aantal gemeenteleden en vrijwilligers is afgenomen en veel mensen doen al heel veel in de gemeente en in de samenleving. Het is goed om activiteiten regelmatig te evalueren en indien nodig ook prioriteiten te verleggen. Niet alles kan en hoeft, durf keuzes te maken.

Vorming en toerusting van ambtsdragers en vrijwilligers (bv. kindernevendienstleiding en bezoekgroepen) is momenteel onderbelicht. Het zou goed zijn om hier meer met elkaar over in gesprek te gaan, om ook in de kerkenraadsvergadering tijd te besteden aan vorming en toerusting, en eventueel sprekers uit te nodigen om de mensen toe te rusten voor hun taak.

Jeugdwerk

Overeenkomsten en verschillen

Al vele jaren wordt het jeugdwerk georganiseerd door de gezamenlijke jeugdcentrale van de beide kerken. De jeugdcentrale bestaat uit gemeenteleden en een (jeugd)ouderling uit beide gemeenten en de vergaderingen worden met enige regelmaat ook bijgewoond door de predikanten. De jeugdcentrale legt verantwoording af aan het moderamen en is bevoegd om zelfstandig beslissingen te nemen over en uitgaven te doen ten behoeve van het jeugdwerk.

Probleem of mogelijke verrijking

Het jeugdwerk zou gebaat zijn bij één PG Haastrecht. Het is voor de jeugd vreemd dat alle activiteiten gezamenlijk zijn, maar de zondagse diensten niet. Dat is moeilijk uit te leggen, en soms ook gewoon onhandig (rond de kindernevendienst bijvoorbeeld).

Uitdagingen en mogelijkheden

Een deel van het jeugdwerk loopt gestaag door. Denk bijvoorbeeld aan de kindernevendienst, tienerdienst en catechisatie. Ook de kinderclub voor jongere kinderen (Klup) loopt goed. Er komen veel kinderen die niet op zondag de diensten in de kerk bezoeken, maar het op de Klup naar hun zin hebben.

Er is ook ruimte voor nieuwe initiatieven voor de jeugd, in de kerk en daaromheen, zoals het 'patat met de dominee', de kinderkerstnacht, het kerkenpad met BS De Morgenster en in september 2023 een eerste kliederkerk. Deze activiteiten, en dus ook de Klup, laten ook goed zien waar mogelijkheden zitten om het jeugdwerk te betrekken in onze presentatie naar buiten toe als kerk in het dorp.

Voor de binding met de kerk is onderlinge ontmoeting van belang. Hier merken we dat het bij de oudere groepen schuurt. Het is moeilijk om voldoende vrijwilligers te vinden, of om de oudere jeugd hiervoor in te zetten. Een activiteit als de jeugdclub Rock Solid lijdt daar onder.

De mogelijkheden voor activiteiten en verbreding van het jeugdwerk zijn ruimschoots aanwezig. Tegelijk vraagt het benutten van deze mogelijkheden om meer visie, meer structuur, het durven maken van moeilijke keuzes om ook dingen niet meer te doen, zodat er meer slagkracht is om de kansen die er wel zijn te benutten. Nu gaat er soms te veel tijd en energie op aan het in stand houden van wat er is.

Een Taakgroep Jeugd heeft in het najaar van 2023 twee avonden nagedacht over het jeugdwerk. Daaruit zijn een aantal concrete aanbevelingen voortgekomen richting de commissie eredienst, de predikant(en) en de jeugdcentrale. Het jeugdwerk voor tieners is het meest kwetsbaar in de gemeente. Het blijkt moeilijk om tieners vast te houden. De taakgroep heeft aangedragen dat een meer incidentele benadering van het tienerwerk (af en toe een leuke en inhoudelijk activiteit met meer body tegenover het proberen om geregeld de tieners bij elkaar te krijgen).

Het zou goed zijn om na de zomer nog een of twee keer deze taakgroep bij elkaar te brengen om door te praten en om verder gevolg te geven aan de eerdere gedachtewisselingen.

Communicatie

Overeenkomsten

De meest duidelijke overeenkomst in de communicatie tussen kerkenraden, commissies en gemeenten krijgt gestalte in de regelmatige informatie via Vrij-uit, het kerkblad en de nieuwsbrief. Ondanks cultuurverschillen is de inhoud op hoofdlijnen veel hetzelfde, is er sprake van ongeveer gelijktijdige verschijning en wordt geprobeerd zo actueel mogelijk te zijn.

Beide gemeenten hebben ook een website die naast gemeenteleden ook dorpsgenoten en andere geïnteresseerden van informatie voorziet. Beide websites zijn technisch gedateerd, functioneren nog voldoende, maar zijn toe aan een opfrisbeurt.

Buiten deze eigen kanalen wordt er ook gecommuniceerd via sociale media, persberichten, posters, flyers en andere uitingen naar buiten toe. Zo laten we zien wie we zijn als PG Haastrecht en wat we kunnen betekenen voor het dorp.

Tot slot is het belangrijk om op te merken dat communicatie breder is. Ook bijvoorbeeld uitingen van het college van kerkrentmeesters omtrent actie Kerkbalans, solidariteitskas, verjaardagsfonds, en andere vrijwillige bijdragen zijn een belangrijke vorm van communicatie, soms nog een van de weinige lijnen die dorpsgenoten hebben met de kerk.

Verschillen

Er zijn ook verschillen. Onder andere in taalgebruik, frequentie, vormgeving, inhoud, techniek en logistiek van de eigen communicatiekanalen (nieuwsbrief, kerkblad, website). Deze verschillen zijn tegelijk niet principieel en onoverkomelijk, maar kunnen een goed startpunt zijn voor de vormgeving van de interne en externe communicatie door de toekomstige PG Haastrecht.

Uitdagingen en mogelijkheden

De verleiding is groot om bij communicatie vooral te denken aan de vormgeving van de nieuwsbrieven en de websites. Dit zijn immers de meest direct zichtbare communicatiekanalen, waar gemeenteleden zelf veel mee te maken hebben. Maar communicatie is breder, en hangt telkens ook samen met de andere in deze routekaart beschreven deelgebieden.

Onderweg naar één PG Haastrecht is het een uitdaging om de communicatie van twee gemeentes samen te voegen, met hun eigen gewoontes en manieren. Tegelijk is dit moment ook een kans om kritisch de bestaande situatie tegen het licht te houden en een concreet en samenhangend communicatieplan uit te werken voor de vormgeving en inhoud van de interne en externe communicatie.

Het helder in kaart brengen van de communicatielijnen in beide gemeenten en een breed uitgezette enquête onder gemeenteleden zouden een belangrijke eerste stap kunnen zijn in de totstandkoming van dit communicatieplan. Het is raadzaam om ook gebruik te maken van de adviezen en tips van de PKN voor het [opstellen van een communicatieplan](#), het bereiken van diverse doelgroepen (oud of jong, vaste bezoekers of mensen aan de rand, digitaal vaardig of juist niet), en het maken van een digitale nieuwsbrief en kerkblad.

Een belangrijk onderdeel van onze communicatie zijn de nieuwsbrieven (HK en GK) en het kerkblad (HK). Uit een eerste rondvraag door de commissie beleidsplan is gebleken dat er veel waardering is voor zowel de nieuwsbrieven als het kerkblad, en dat deze ook verschillende doelgroepen bedienen. Er is waardering voor de wekelijkse informatie via de nieuwsbrieven over actuele zaken en activiteiten, de verslagen van kerkenraad en kerkrentmeesters en de bijdragen van de predikanten. Daarnaast is er ook wel behoefte in de gemeente aan meer andersoortige informatie in de nieuwsbrieven en het Kerkblad, zoals bijvoorbeeld (foto)verslagen van activiteiten of interviews met gemeenteleden.

Het is duidelijk dat op enig moment de nieuwsbrieven en websites zullen worden samengevoegd, maar het goede moment daarvoor bepalen is lastig. We doen steeds meer samen, maar we zijn tegelijk ook nog apart, dus spreken als één PG Haastrecht kan ook nog niet. Is het wenselijk om op zo kort mogelijke termijn te streven naar één kerkblad? Of is het verstandig om daar in stappen naartoe te werken? Het is in deze tussenfase om in ieder geval belangrijk intern goed te communiceren, informatie uit te wisselen, agenda's te delen, etc.

Vooruitlopend op en wellicht ook als weg naar een gezamenlijk communicatieplan kan er op kortere termijn ook al wel geëxperimenteerd worden met het uitbrengen van een aantal proefnummers van een gezamenlijk blad (digitaal of gedrukt, of het ontwikkelen van een gezamenlijke website (van de PG, bestaand naast en doorverwijzend naar de aparte websites).

Er is een taakgroep communicatie gevormd die vanaf de zomer 2024 aan de slag gaat met de uitdagingen rond communicatie.

Kerk in het dorp

Doelstelling

Als kerken hebben we de wens om meer 'gezicht' te krijgen en meer toegankelijk aanwezig te zijn in het dorp en de regio. Er is een hoge drempel tussen het dorp en de kerk. Jongeren en ook de tussengroepen weten de kerk steeds minder goed te vinden, het is ook lastig om mensen mee te vragen naar de kerk, en ook onze gemeenten hebben te maken met krimp en vergrijzing.

We geloven als kerken dat we iets te bieden hebben dat voor veel meer mensen van waarde is. Door gemeenteleden wordt de kerk ervaren als een oase in het dagelijks leven, een plek waar je tot jezelf kan komen en waar je mag zijn wie je bent. Dat is iets om ook uit te delen. Als kerken willen we een plek zijn waar iedereen welkom is, waar ruimte is voor elkaar, waar we dingen samen doen, en waar verschillende mensen terecht kunnen met hun levens- en zingevingsvragen.

Wat er al gebeurt

Er gebeurt eigenlijk al best veel op het gebied van 'kerk in het dorp'. Denk aan de samenwerking met de BS De Morgenster, de jaarlijkse rommelmarkten, de Kerstwandeling, activiteiten van het HAPIS, de maaltijden voor alleenstaanden, de samenwerking met de Haastrechtse Kring, de expositie rond Pinksteren (Feest van de Geest), het Vrijheidsconcert, aanwezigheid op de Jaarmarkt en samenwerking met de historische vereniging, de zomerse openstelling van de Hervormde Kerk, en de kerstnachtdienst en de kinderkerstnachtdienst.

Veel gemeenteleden zijn daarnaast ook zelf al erg actief in de samenleving, bijvoorbeeld in het vluchtelingenwerk. We beschikken als kerk over een groter netwerk dan we vaak zelf in de gaten hebben.

De middagvieringen in de Hervormde Kerk slagen er soms ook in om net wat andere mensen aan te spreken die we in de ochtenddiensten niet of weinig zien, maar minder dan we hadden gehoopt. Tegelijk zijn er ook mooie initiatieven, zoals een door enkele gemeenteleden en dorpsgenoten georganiseerde tweedehands kledingruilbeurs in de Hervormde kerk.

Al met al zijn er dus veel aanknopingspunten waar we verder mee kunnen.

Uitdagingen en mogelijkheden

Het SOW-proces heeft de afgelopen tijd veel energie en bestuurskracht opgeëist, wat goed te begrijpen is. Toch is het belangrijk om niet te wachten op de afronding van het SOW-proces voordat het thema kerk in het dorp/missionair kerk-zijn weer wordt opgepakt. Het is raadzaam dat de KR een visie ontwikkelt op de positie en aanwezigheid van de nieuw te vormen Protestantse Gemeente in Haastrecht. Uiteraard hangt dit onderwerp ook samen met zaken als communicatie, diaconaat, eredienst en gebruik van de gebouwen.

Op dit moment is er nog geen aparte taakgroep of commissie voor 'kerk in het dorp', maar het perspectief naar buiten wordt bewust meegenomen in bijvoorbeeld het Project Team Gebouwen. Op termijn is het goed als er een specifieke taakgroep in het leven wordt geroepen die ook scherper kan inventariseren hoe we als kerken nu al present zijn in het dorp, en door het gesprek aan te gaan met gemeenteleden, samenwerkingspartners en 'niet-kerkgangers' over waar hun behoeftes liggen en hoe we die bij elkaar kunnen brengen.

Het is goed om daarbij ook te kijken wat onze dorpsgenoten verwachten en waar hun behoeftes liggen. We zijn als kerken vaak bezig met het naar buiten treden, maar we kunnen de vraag ook omdraaien: hoe kunnen we mensen activeren om in of rond de kerk zelf initiatieven te ontplooiën die volgens henzelf van waarde zijn? We moeten onszelf als kerk niet teveel alleen als 'aanbieder' van activiteiten zien. Denk aan mogelijke vrijwilligers die misschien niet zoveel hebben met het geloof of de kerkdiensten, maar zich best zouden willen inzetten voor het behoud van het kerkgebouw. Of mensen die maatschappelijke activiteiten zouden ontwikkelen die goed in een van onze kerkgebouwen zouden kunnen passen en ook aansluiten bij onze doelstellingen.

Aanbevelingen

Kerkenraad en plaatselijke regeling

- Communicatie intern aanscherpen
- Indien aan de orde in het beroepingswerk de andere gemeente/kerkenraad actief betrekken

Pastoraat

- Nadere kennismaking betrokkenen bij het pastoraat om van elkaar te kunnen leren
- Verkennen mogelijkheden buurtpastoraat

Diaconaat

- presentatie naar buiten toe als één diaconie versterken

Vorming en toerusting

- Het werken met het jaarthema is goed bevallen. Dit een meer permanent karakter geven wordt aanbevolen.
- Meer aandacht voor vorming en toerusting van ambtsdragers en vrijwilligers

Jeugdwerk

- ontwikkeling van een heldere visie door werkgroep in 2023 (eerste stappen zijn gezet, maar het jeugdwerk vraagt om verdere aandacht)

Communicatie (extern)

- Ontwikkeling van een helder communicatieplan
- Vooruitlopend op dit plan kan gekozen worden voor enkele proefnummers van een gezamenlijk (papieren) kerkblad
- en een gemeenschappelijke website (naast en verwijzend naar de bestaande websites)

Kerk in het dorp

- een werkgroep die de eerste aanzet uit dit plan uit gaat werken en de kerkenraad hierover adviseert